

FRATERNITAS

Cro. Sv. XLV. br. 193 – OFM Rim – E-mail: fraternitas@ofm.org – 1. 12. 2012.

[FRATERNITAS](#) | [OFM](#) | [DOCUMENTI](#) | [ALBUM](#)

Rim – Susret kuća ovisnih o Generalnome ministru

U subotu, 10. studenoga 2012., u Auditoriumu Antonianuma u Via Merulana u Rimu, slavio se je bratski i formativni susret "kuća ovisnih o Generalnome ministru". Sudjelovalo je oko 130 braće koja su došla iz Međunarodnoga kolegija sv. Antuna, iz Međunarodnoga franjevačkoga bratstva bl. P. Gabrijel M. Allegra OFM, iz Kolegija sv. Izidora, iz Bratstva braće penitencijara iz Sv. Ivana Lateranskoga, iz samostana sv. Franje u Palestrini i iz Generalne kurije iz S. Maria Mediatrice.

Susret je htio biti osobito slavlje u prigodi završetka 800. obljetnice posvećenja sv. Klare. Majka predsjednica sestara klarisa iz Umbrije, s. **Angela Emanuela Scandella**, imala je izlaganje s naslovom: "Što danas kaže Klara Manjoj braći?".

Sestra Angela je zamislila nekoliko riječi koje bi sv. Klara mogla idealno reći braći s obzirom na istinski poziv, na duboko i jednostavno siromaštvo, na čestitost života, na istinu kontem-

placije, na molitvu usredotočenu na Božju riječ, na iskreno slavljenje liturgije i sakramenata... u dinamičnijem unutarnjem slušanju srca koje sluša Krista živoga i uskrsloga, da bismo svakodnevno subličavali naš odgovor u poslušnosti vjere izražene u životu bratske ljubavi, da bismo svjedočili za novu evangelizaciju koju treba reći Crkvi i svijetu, koja je plod kvalitete zvanja kako Manje braće tako i Siromašnih sestara.

Nakon bogatog i zgusnutog razmišljanja slavila je se sv. misa u Bazilici sv. Antuna kojoj je predsjedao Generalni ministar zajedno sa gvardijanima i sa svom braćom koja su predstavljala različite kuće ovisne o Generalnom ministru. U homiliji je Generalni ministar, polazeći od navještene riječi, naglasio bratski život kao prostor u kojemu treba živjeti i naviještati Evanđelje koje smo zavjetovali, kao teren na kojemu činiti istinsko i duboko iskustvo Krista, da bismo pomogli Crkvi i Redu.

Obveze Generalnoga ministra

► **01.-05. prosinca:** Nastavak pohoda Provinciji sv. Franje u Porto Alegre, Provinciji Svetoga Križa u Belo Horizonte, i Kustodiji Presvetoga Srca (Brazil).

► **06. prosinca:** Božićni susret sa Brastvom "Blaženi P. Gabriele Maria Allegra" (Rim).

► **08. prosinca:** Svetkovina Bezgrješnoga Začeca, Zaštitnica Reda Manje braće, u Kuriji (Rim).

► **10.-14. prosinca:** Susret s provincijalnim ministrima SAD-a i njihovim definatorima (SAD).

► **16. prosinca:** Slavlje završetka 600. obljetnice utemeljenja Franjevačkoga samostana Rabida (Huelva – Španjolska).

► **17.-24. prosinca:** Jako vrijeme Generalnoga definatorija (Rim).

► **17.-22. prosinca:** Pohod vaticanskim kongregacijama i kućama ovisnim o Generalnom ministru (Rim).

► **24. prosinca:** Slavlje Božića u Generalnoj kuriji (Rim).

► **25. prosinca:** Euharistijsko slavlje Božića u Grecciu.

Et Verbum caro factum est

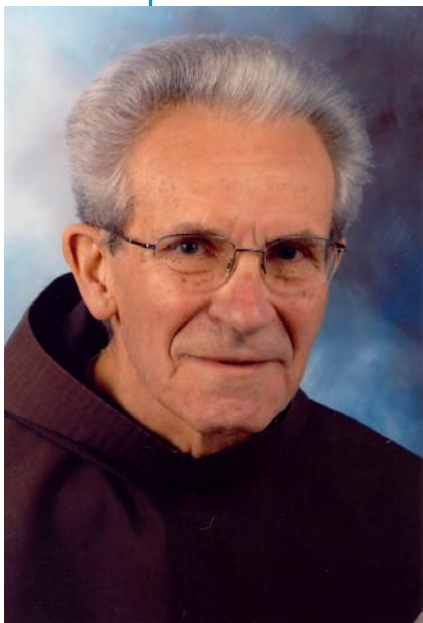
Božić nas takođe podsjeća na potrebu da budemo nositelji Dobre vijesti, *blizima i dalekima* (usp. *Ef* 2,17), onima koje osjećamo blizima i onima koje smatramo dalekima. Tko je susreo Krista ne može se odreći da toga da se obrati u navjestitelja Istine, kako je učinila Samarijanka (usp. *Iv* 4,28-29). Tko je otkrio Krista, kao blago svoga života, ne može ne priopćavati drugima to otkriće, kao žena koja je našla izgublenu drahmu (usp. *Lk* 15,8sl.). Kao što pastiri koji su susreli Krista ne mogu činiti drgo nego priopćiti tu dobru radosnu vijest (usp. *Lk* 2,16ss). I tu radost, kao pastiri (zsp. *Lk* 2,20), bez stanke, kao učenici iz Emausa (usp. *Lk* 24,33), odvažno, kao prvi učenici (usp. *Dj* 5,22sl.), i kreativno, kako su to činili naši veliki misionari kroz 800 godina naše povijesti. Radost koju rađa to otkriće (usp. *Mt* 13,44), riječ koja gori u srcu zaljubljenika u

Gospodina (usp. *Lk* 24,32), iskustvo onoga koji se osjeća pomilovanim od pogleda ljubavi Gospodinove (usp. *Mk* 10,21), pokreću noge da se "izide" i pođe u susret drugomu, prolazeći kroz sve oblike kulturnih, društvenih i religioznih prepreka. Misionarski žar je najbolja provjera da se sazna jesmo li doista susreli Krista. (Iz *Pisma Generalnoga ministra za Božić* 2012.)

Razgovor s devedesetgodišnjim fra Thaddéom Maturom

Rođen 24. listopada 1922. u Zalesie Wielkie, u Poljskoj, fra Taddée je, zbog obiteljskih razloga, uoči Drugoga svjetskoga rata došao svom ocu u Kanadu. Pohađajući kolegij koji su vodila Manja braća, u fra Thaddéu je nikla želja da postane franjevcem. Tako je 7. travnja 1940. godine ušao u novicijat u Provinciji sv. Josipa. Godine 1941. je položio privremene zavjete i 1944. godine svećane, a 27. lipnja 1948. je zaređen za svećenika.

povijesti Reda. Osim toga, za vrijeme tih godina započeo sam putovati, pisati i, prema tome, imati mnoge kontakte sa Franjevačkom obitelji na pet kontinenata. Nakon zatvaranja Gramboisa (1994.) otvorilo se razdoblje sazrijevanja i promišljanja, nastojeći da

objavim rezultat svojih studija o pisanoj Franjinoj poruci, poruci na kojoj sam radio polazeći od svoje formacije egzegete, ali također imajući u vidu konkretne situacije Reda.

2. Što je bilo bitno u Vašem životu i u Vašem istraživanju?

Rečenica sv. Franje "Ništa drugo nemojmo željeti, ništa drugo htjeti, neka nam se ništa drugo ne mili niti nas raduje osim... jedini pravi Bog" (NPr 23,9), neprestano me je vodila i pomagala u mom dugom franjevačkom životu. Vjerujem da su Bog, želja za Bogom uvijek bili istinsko središte moga franjevačkoga života, njegov motor. Jednako tako značajni "izričaj": "opsluživati sveto Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista", mislim da je bio srce moga poziva. Stoga, kušao sam veliku radost gledajući tijekom godina da su mnogi drugi, u Franjevačkoj obitelji i drugdje, imali ista "središta" i nasto-

jali su ih živjeti istom radošću i odvažnošću.

3. Kako vidite sadašnjost i budućnost našega Reda?

Sadašnja situacija Reda je poznata i možemo je objektivno opisati. Što se tiče budućnosti, nisam prorok! Ipak je vidim uronjenu u spasonosnoj krizi. U posljednjih pedeset godina gotovo smo se prepolovili. Takvo smanjenje broja čini se neumoljivim i dotiče našu nazočnost posvuda, možda s izuzetkom Afrike i Azije. Sve nas to obvezuje na zatvaranje kuća, na napuštanje institucija, na spajanje provincija. Koliko će nas biti za 20 - 30 godina? Ipak vjerujem "u snagu Evanđelja".

Dok starimo, smanjujemo se brožčano i imamo tendenciju nestajanja, ponovno smo pronašli i produbili, kao gotovo nikad u našoj povijesti, svoje izvore i svoj istinski identitet Manje braće, kontemplativnih u poslanju, podložnih svima. Sadašnja kriza nas obvezuje, i to je milost, da utjelovimo i izrazimo te vrijednosti u ovome svijetu i u ovoj Crkvi, na nov način, još nepoznat, ali svakako ponizan i skroman. Čak ako nas bude i samo nekoliko stotina, ništa nas neće priječiti da zračimo mirom i radošću Evanđelja. I to se tiče cijele Franjevačke obitelji: triju ogranaka Manje braće, klarisa, franjevačkih redovnica, mnogobrojnih članova OFS, muškaraca i žena, nazočnih posvuda, da zajedno svjedočimo vjeru u živoga Boga, Svevišnjega, Svemogućega i Dobroga Gospodina!

Služba Vjernost i Ustrajnost

U skladu s kapitluskim nalogom 48 Generalnoga kapitula 2009. godine, koji traži da "Generalni definatorij prouči uzroke i motivacije napuštanja Reda, dajući smjernice kako se može intervenirati", Služba Vjernost i Ustrajnost, sastavljena od članova dvaju ureda Generalne kurije, Generalne prokuratora i Generalnoga tajništva za formaciju i studije, sastala se je 26. rujna 2012. godine u Generalnoj kuriji sa članovima stručnjacima Instituta franjevačke duhovnosti (ISF) Antonianuma. Služba Vjernost i

Ustrajnost, zajedno sa stručnjacima ISF, nakon što je poslušala prve zaključke sociologa P. Giovannia Dal Piaza, namjerava nastaviti hod susrećući **Generalni definatorij** u utorak **18. prosinca 2012.** godine. Na susretu će biti predstavljeni rezultati proizašli iz proučavanja statistika Reda i godišnjih izvješća Prokuratora od 2005. do 2011. godine, i od Generalnoga definatorija zatražit će daljnje smjernice kako nastaviti čitati podatke o napuštanju Reda koje su poslali predsjednici konferencija. Generalni definatorij će na

tom susretu utvrditi hod proseminara za koje skupina profesora na ISF osjeća potrebu da se održe na temu napuštanja, vjernosti i ustrajnosti, da bi se poslije utvrdio program radnog seminara, pridržanog Generalnom definatoriju sa skupinom stručnjaka sa ISF i povjerenstva, a taj je seminar već predviđen za **subotu 18. svibnja 2013.** godine. Tada će se zacrtati program otvorenoga **Studij-skoga dana** za širu publiku, a taj je predviđen za **utorak 29. listopada 2013.**

FJT Franjevački susret mladih u Nizozemskoj

Franciscans Jongerentreffen (FJT) – Franjevački susret mladih organizirala su braća u Nizozemskoj već od 2000. godine u Meganu (smještenom uz rijeku Maas). Taj festival vjere ove je godine bio od 5. do 7. listopada po tri-naesti put. Bilo je prisutno 44 mladih iz različitih zemalja Nizozemske. Tema na koju su mladi molili, razmišljali, uzajamno dijelili i slavili bila je LE (E) F! LEEF što znači živjeti i LEF što znači odvažnost. Uistinu je bilo poticajno ono što je svatko mogao uzajamno dijeliti. Odvažnost u životu i također smisao i cilj života. Kroz različite radionice, čitanje biblijskih pripovjesti u kuhinji, mladi su bili vođeni da otkriju same sebe. Momenti molitve su bili zgodno pripremljeni da pomognu mladima i da razvijaju temu. Bio je to stvarno

istinski i pravi trenutak susreta s Bogom. Ta tri dana su, zasigurno, mladima bili dani iskustva franjevačke duhovnosti i stila života franjevac. Mladi su se vratili svojim kućama čuvajući i noseći sa sobom te radosne dane!

Knjige o franjevaštvu

► **St. Bonaventure's Commentary on Luke's Gospel. Thirty Days of Reflection and Prayer** (Komentar sv. Bonaventure o Lukinu Evanđelju. Trideset dana razmišljanja i molitve), Robert J. Karris, O.F.M., Franciscan Institute Publications, N. Y., 2012., str. 100.

Iz svoga rada na prevođenju i bilješkama za tri sveska komentara o Lukinu evanđelju sv. Bonaventure, poznati znanstvenik Robert Karris je razvio ovu knjigu razmišljanja podijeljenih na trideset dana.

Tekst se razvija predstavljajući Lukine evanđeoske odlomke, iza kojih slijedi Bonaventurin komentar o jednom ili dva retka Evanđelja. Karri-sovo razmišljanje se nastavlja na ono Bonaventurino i završava multivom.

Danas znanstvenici prepoznaju u Lukinu evanđelju mnoge "franjevačke" teme. Članovi Franjevačke obitelji moći će crpiti iz karizme kroz leću Lukinoga evanđelja. Možda će propovjednici naći da su stara tumačenja Evanđelja uvijek nova i svijetle jer je Bonaventura uočio ono najbolje iz tradicije, izazivajući naš redoviti način čitanja i tumačenja onitelskih prolaza kroz liturgijsku godinu.

Pohodi:

www.franciscanpublications.com.

Poljska, Poznan – Nagrada uručena fra Eleuteriu Stanislawu Klimczakom

Naš subrat, fra Eleuterio Stanislaw Klimczak, iz provincije Sv. Franje Asiškoga u Poljskoj, četrdeset godina misionar u Demokratskoj Republici Kongo, ove je godine među nagrađenima kao slavni građanin Velike Poljske: odlikovan je "Hipolitovim kipom", ujedno dobijajući titulu "Voditelj organičkog rada". Ovom odlukom, regija Velika Poljska izražava najveće moguće poštovanje za njegovo pastoralno, misionarsko, karitativno i kulturološko djelovanje sadržano u ideji organičkog djelovanja.

Fra Eleuterio, koji ove godine slavi šezdeset godina redovništva i pedeset godina svećeništva, od 1971. god. je misionar ovisan o belgijskoj

Brazil – Projekt "Gente Viva"

Projekt "Gente Viva" je služba SEFRAS (Franjevačka služba solidarnosti), koja djeluje u Zajednici Osvaldo Cruz e Villa San Giuseppe u Petrópolisu i podupire je Franjevački Teološki Institut (ITF). Koordinator projekta je fra Sandro Roberto da Costa, sadašnji ravatelj ITF. Studenti ITF, kroz projekt, imaju mogućnost ostvarivati svoje djelovanje kao volonteri u pastoralnim djelatnostima i u ostvarivanju specifičnih djelatnosti, komplementarnih studiju teologije. Trenutno je u projektu izravno aktivan, kao administrativni asistent i odgojitelj, student Weliton Bortolon.

Projekt nudi radionice plesa, džuda, narodnih brazilskih plesova, olimpijske gimnastike, jaza, boksa, stolnog tenisa, gimnastike i aktivnosti za senzibiliziranje o najrazličitijim argumentima koji su povezani sa obranom života. Postoji također radionica čitanja, s bibliotekom za djecu i jedna "Biblioteka DVD" (mogu se posuditi).

Od 22. do 26. listopada 2012. godine projekt je promovirao "Tjedan mira". Sudionici su imali prigodu razmišljati uz pomoć filmova, predavanja i rasprava na temu: "U korist mira, protiv toga da se život učini tržišnim!". Za daljnje informacije o projektu "Gente Viva", o načinima suradnje i partnerstva pohodite:

www.sefrass.org.br.

provinciji Sv. Josipa. U vrijeme svog djelovanja u Africi, u svojoj svećeničkoj službi, krstio je tisuće Kongoležana, slavio je mnoga vjenčanja, slušao je u sakramentu pomirenja bezbrojne kršćane. Osim toga, radio je na izgradnji crkava, kapela, škola kao i jednog katehetskog centra te dvije ambulante. Mnogo je godina bio upravitelj Dijecezanskog katehetskog centra i predsjednik Dijecezanske liturgijske komisije.

Mons. Kalala Kaseba Jean-Anatole, biskup Kaminske biskupije, opisao je fra Eleuteria "ustrajnim u pastoralnoj službi, uvijek blizim mladima i potrebnima, i zbog toga je nazvan 'Wa Balanda', tj. 'onaj koji se brine za siromahe'".

Novi biskup franjevac

Città del Vaticano, 19. studenoga 2012. Benedikt XVI. je imenovao **fra Nila Yuriya Lushchaka**, iz Bizantske kustodije Svih svetih Serafskoga Reda u Ukrajini, ovisne o Provinciji Uznesenja BDM u Poljskoj, pomoćnim biskupom Eparhije Mukacheko bizantskoga obreda u Ukrajini.

Fra Nil Yuriy, je rođen 1973. godine u Uzhorodu (Ukrajina), zaređen je za svećenika 1996. godine. Doktorirao je iz

Velike/male vijesti

► **Jeruzalem na 3D, novo pomagalo:** app 3D omogućuje korisniku da virtualno prolazi ulicama Jeruzalema slijedeći stope Isusove i otkrivajući sveta mjesta židovstva, kršćanstva i islama, kao da je stvarno na licu mjesta. Stranica Jerusalem.com i nova app – oboje na engleskom jeziku – obrađuju se osobito onima koji zbog političkih, ekonomskih i drugih razloga nisu u stanju osobno se uputiti u Svetu Zemlju.

Autori virtualnoga hoda Jeruzalemom ga predstavljaju ka jedinu brižno napravljenu kartu staroga Jeruzalema koja je posve interaktivna i u stanju pružiti informacije o crkvama, sinagogama i džamijama. Stranica predlaže također video u formatu HD (kao vođeno razgledanje za Via Dolorosa), članke i fotografije visoke rezolucije s mogućnošću zumiranja.

Koristi se tipična tehnologija elektroničkih igara na 3D koja se može koristiti također na iPad (i uskoro na Android). Projekt se obraća najširoj mogućoj publici, ali možda bi od toga mogli imati koristi osobito mlađi, također s didaktičkim ciljevima. Izvor:

<http://www.terrasanta.net>

► **Sveta misa zahvalnica za proglašenje blaženim fra Gabrijela Marije Allegre** – u nedjelju, 11. listopada 2012. godine, u Bazilici sv. Antuna u Rimu. Slavlju svete mise u zahvalu Gospodinu za proglašenje blaženim fra Gabrijela M. Allegre, - koje je bilo prošlog 29. rujna 2012. u Acirealeu, u Cataniji (Italija), predsjedao je Generalni ministar u Bazilici sv. Antuna u Rimu. Međunarodno franjevačko bratstvo u Rimu, ovisno o Generalnome ministru, već od 2003. godine, nosi njegovo ime, zajedno sa Međunarodnim kolegijem sv. Antuna i sa Papinskim sveučilištem Antonianumom.

filozofije na Papinskom sveučilištu Gregorijani (Rim). Privremene zavjete u Redu manje braće položio je 2010. godine i do sada je bio profesor filozofije u Velikom sjemeništu u Uzhorodu.

U Euharistiji, kojoj je predsjedao generalni ministar fra José R. Carballo, koncelebrirali su članovi Generalnoga definatorija i velika grupa braće iz kuća u Rimu, i bio je nazočan i fra Giuseppe (Pino) Noto, provincijalni ministar Provincije Svetog Imena Isusova na Siciliji, kojoj je pripadao P. Allegra. Liturgiju i pjesme animirala su braća studenti.

Na završetku svete mise, Generalni ministar je, kao dar, gvardijanu fra Eulaliju Gomezu i rektoru fra Siniši Balajiću predao pokaznicu od maslinova drveta iz Asiza, da u nedjeljnim euharistijskim klanjanjima bratstva mole Gospodina za dobro Crkve i Reda u zadaći "nove evangelizacije".

► **VII. tečaj arhivistike za djelatnike u arhivima franjevačkih obitelji**, koji je organizirala Viša škola srednjovjekovnih i franjevačkih studija Papinskoga sveučilišta Antonianuma, bio je od 19. – 22. studenoga 2012. godine, u sjedištu Škole. Bili su predviđeni pohodi vođenoga rada u mjestima od arhivističkoga i umjetničkoga konzervatorskoga interesa grada Rima.

► **Imenovanje:** Kongregacija za katolički odgoj imenovala je **fra Miguela Ángela Escribano Arráeza ofm**, za ravnatelja Teološkoga Instituta u Murciji OFM, Centru pridruženom Teološkom fakultetu Papinskoga sveučilišta Antonianuma u Rimu. ITM je Centar teoloških studija Franjevačkoga reda u Španjolskoj i Portugalu. Ondje se podjeljuju bakaureat iz teologije i drugi stupanj sa licencijatom iz fundamentalne teologije, zajedno sa Masterom iz pastoralne obitelji. Vidi:

www.franciscanosofm.es

► **Susret generalnih vizitatora u Rimu:** Od 12. do 16. studenoga 2012. Godine, bio je u Rimu, u Generalnoj kuriji, godišnji susret Generalnoga ministra i Definatorija sa generalnim vizitatorima Reda. Bilo je prisutno 35 vizitatora koji su sudjelovali u susretu kroz pet dana.

► **Kongres u čast prof.ce Angele Ales Bello** (prof.ca Angela Ales Bello predaje na Papinskom sveučilištu Antonianumu već mnogo godina), koga je pokrenulo *Papinsko Lateransko sveučilište*, 15. studenoga 2012., dobro se poklapa sa slavljem 70. obljetnice smrti Edith Stein (1942. – 2012.).

Intelektualna djelatnost prof.ce Angele Ales Bello u svim ovim godinama omogućila je da se s pravom "nanovo smjesti" lik Edithe Stein unutar kulturne panorame dvadesetoga stoljeća. To se je moglo ostaviti zahvaljujući silno brižljivom radu prevođenja djela njemačke filozofkinje i mnogobrojnim publikacijama koje su učinile to da se spontano uspostavila "zajednica istraživača": danas identificirana kao "Rimska škola", kojoj je na čelu prof.ca Angela Ales Bello. Vidi: <http://fraternitasofm.blogspot.it/>

Novi generalni vizitator

► **Fra Carlos Alberto Breis**, iz Provincije sv. Antuna Padovanskoga u Brazilu, je izabran za generalnoga vizitatora Kustodije sv. Benedikta u Amazoniji u Brazilu.

Novi provincijalni ministri

► **Fra Alex Ilunga Mikombre** je izabran za provincijalnoga ministra Provincije sv. Benedikta u DR Kongu.

► **Fra Carmelo Giannone** je izabran za provincijalnoga ministra Provincije sv. Franje u Afici, Madagaskaru i Mauriciusu.

► **Fra Francisco Carvalho Neto** je izabran za provincijalnoga ministra Provincije Svetoga Križa u Brazilu.

Fraternitas - OFM - Rim

► Urednik: Robert Bahčić

► <http://www.ofm.org/fraternitas>

► <http://fraternitasofm.blogspot.com/>

► E-mail: rbahcic@ofm.org